

پژوهشکاران علم انسانی و مطالعات انسانی
سازمان جامع علم انسانی

گزارش

- گزارش مراسم بزرگداشت استاد زرین‌کوب در بروجرد
- یادبود هفتمین سالگرد خاموشی سید محمدعلی جمالزاده
در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران
- گزارشی از همایش سالگرد درگذشت دکتر شرف الدین خراسانی

بزرگداشت استاد زرین‌کوب

در بروجرد

۴۰۶

روزهای ۲۱ و ۲۲ مهر ماه شهرستان بروجرد میزبان علاقمندان و پژوهشگران به منظور بزرگداشت استاد فقید عبدالحسین زرین‌کوب بود. کنگره بزرگداشت در تالار مجتمع فرهنگی - هنری بروجرد با پیام احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که توسط دکتر محمدجواد حق‌شناس قرائت شد، آغاز گردید. در بخشی از این پیام آمده است: «دانش گسترده و حسن اخلاق و پایمردی در کسب فضیلت و بسط آن و پرورش دانشجویان مستعد و نیز روش علمی و بینش تاریخی ممتاز و منحصر به فرد اوست که ادب و تاریخ معاصر را از کمبود وجود وی متأثر می‌سازد.» مهندس سعادت، استاندار لرستان، مهدی ماحوزی، محمدعلی اسلامی ندوشن، دکتر محمدجواد حق‌شناس، محمد گلbin و دکتر قمر آریان نیز در این مراسم سخنرانی کردند و گوشه‌ای از خدمات علمی استاد فقید زرین‌کوب را بازگو نمودند. در پایان مراسم از تویستنگان مقالات برتر تقدیر شد، استاد افشاریا در این مراسم نی نواخت و موسیقی محلی لری نیز در پایان اجرا شد. در کنار این مراسم نمایشگاهی از آثار و عکس‌های زنده یاد زرین‌کوب برگزار شد. اداره آموزش و پرورش خرم‌آباد همزمان با برگزاری این کنگره ۲۵۱۰ متر مربع زمین را به نام استاد زرین‌کوب اهدا کرد تا با نظرارت خانواده زرین‌کوب فرهنگسرایی به نام آن استاد بنا شود.

در این مراسم لوح سپاسی از طرف احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در

● دکتر قمر آریان در مراسم بزرگداشت دکتر زرین کوب

۳۰۷

کنگره بزرگداشت دکتر زرین کوب به دکتر قمر آریان، همسر وی اهدا شد. در متن این لوح که به خط استاد نام آور خوشنویسی، غلامحسین امیرخانی، نوشته شده، آمده است: به پاس خدمات ارزشمند استاد زنده یاد دکتر عبدالحسین زرین کوب به فرهنگ و ادب ایران اسلامی این لوح سپاس که به مناسبت بزرگداشت آن استاد بزرگوار تهیه شده است به همسر فداکار وی سرکار خانم دکتر قمر آریان که همدلی و همراهی اش در خلق آثار گرانایه و ماندگار در عرصه تاریخ و فرهنگ و ادب ایران و به حق مؤثر مستمر بوده، اهدا می شود. دکتر محمد جواد حق شناس معاون امور مجلس و امور استان های وزارت ارشاد تابلو فرشی را به دکتر قمر آریان اهدا کرد.

متن سخنرانی دکتر قمر آریان در بروجرد

ایام خوش آن بود که با دوست بشر شد
حضار گرامی، آقایان و خانم های عزیز، برای من نهایت خوشوقتی است که دوستان و
همشهریان همسر عزیزم را می بینم و از الطاف شما بهره مند می شوم.
من پیش از آشنائی با همسر نام شهر «بروجرد» را فقط در درس جغرافیا خوانده بودم و هیچ
فرد بروجردی هم ندیده بودم. وقتی در تهران با ایشان هم مدرسه شدم، آنقدر صفات والای
انسانی در ایشان دیدم که در شگفت شدم که سرزمین لرستان و خاک بروجرد چگونه آب و خاکی

است که چنین افراد نادری را در دامان خود پرورده است.

حصار عزیز همانطور که همه می‌دانیم عظمت ایران برای دارا بودن نفت و گاز و اورانیوم و آهن و امثال آن نیست. فردوسی و خیام و سعدی و حافظ و عطار و مولانا و ابوالحنان و ابن‌سینا و صدھا بزرگ علم و ادب و عرفان این سرزمین بودند که نام ایران را در تاریخ جهان به عظمت و اعتبار ثبت کرده‌اند.

امروز دکتر زرین‌کوب نیست که شاهد اشتیاق و محبت شما عزیزان باشد. شما در حقیقت این جشن و بزرگداشت را برای عظمت فرهنگ این سرزمین گرفته‌اید.

آنچه عبدالحسین زرین‌کوب به فرهنگ این سرزمین افزود برای هفتاد و چند سال عمر او که وقتی مسافرت‌ها، دید و بازدیدها، رنجوریها، و ساعات خواب و استراحت را از آن کم کنیم، چیز زیادی باقی نمی‌ماند.

او این دقایق باقی مانده را زاهدانه صرف آفرینش آثار خود کرد. آثاری که هر یک از آنها از حیث دقت و عمق در تمام عرصه و فرهنگ انسانی شاهکارهای کم‌نظیری است.

ای کاش امنای این کشور در مقابل اینهمه بنیادهای گوناگون که بعد از انقلاب به وجود آمد، بنیادی هم نظیر «بیت الحکمه» قرون اولیه اسلام ایجاد می‌کردند که کارش انحصاراً در عرصه معنویات بود و با کمک مترجمین لایقی که خوشبختانه در ایران امروز فراوان هستند، آثار ارزشنه تویستندگان معاصر را به یکی از زبانهای رایج دنیا ترجمه می‌کردند تا جهانیان بدانند که ما فقط به گذشته پر افتخار خود نمی‌نازیم.

فی‌المثل اگر کتاب کم حجم «کارنامه اسلام»، که تاکنون بارها و بارها تجدید چاپ شده است، مثلاً به انگلیسی ترجمه می‌شد، خدمات اسلام را چه از نظر علمی، ادبی و هنری و چه از نظر انسانی و اجتماعی به مراتب بیشتر و بی‌غرض تراز تمام آثار گرونه بوم و اشپولر و باقی اسلام پژوهان جهان به دنیا معرفی می‌کرد.

من امروز می‌فهمم که چرا در قرون اولیه اسلام، غزالی، ابوالحنان، ابوعلی سینا و بسیاری از بزرگان علم و ادب ما آثار نمهم خود را به زبان عربی می‌نوشتند. زیرا در دنیای آن روز از کنار اقیانوس اطلس تا سواحل رود سند همه جا ملک اسلام بود و همه زبان عربی می‌دانستند. این کتابها مورد استفاده میلیوها اهل علم قرار می‌گرفت و احیاناً به زبانهای دیگر ترجمه می‌شد.

من می‌خواستم به تشکیلات موقوفه افسار که خدایش بی‌amarزاد تنها موقوفه ایست که بدرستی در راه اعتلای فرهنگ ایران مصرف می‌شود – به آقایان محترم محقق داماد و ایرج افشار پیشنهاد کنم که به جای قالیچه ابریشمی که به خدمتگزاران علم و ادب به رسم سپاسگزاری هدیه می‌فرمایند (به اصطلاح تشکیلاتی فرنگیها فونداسیونی) بوجود آورند که آثار ارزشنه فارسی را به یکی از زبانهای رایج دنیا و آثار ارزشنه خارجی را که مربوط به تمدن و فرهنگ ما

است به زبان فارسی ترجمه نمایند. به نظرم استمرار این کار برای اجرای نیت واقف مناسب تر و سودمند است.

من بارها گفته‌ام که یکی از آمال من که ای کاش قبل از مرگم جامه عمل بپوشد ترجمه لائق بعضی از آثار ایشان است آثاری که همه آنها ارزش ترجمه را دارد، البته ترجمه‌ای خوب که شایسته آن آثار باشد.

من اینک این پیشنهاد را به امنای فرهیخته وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در اینجا حضور دارند می‌نمایم و امیدوارم که همت والای ایشان کار ساز این مسأله شود.
با تشکر و امتنان از حضار گرامی
همه را به خدا می‌سپارم

